

"Sülh sazişi" üzrə danışıqların ABŞ raundu

Azərbaycanın bu proseslə bağlı irəli sürdüyü təkliflər yüksək qiymətləndirilir

İşğalçı Hayastanla Azərbaycan arasında 30 il davam edən keçmiş Qarabağ münaqişəsinə son qoyulsa da, hələ də tərəflər arasında sülh müqaviləsinin imzalanmaması regionda sabitliyin təmin olunmasına imkan vermir. Bunun da yeganə səbəbi Hayastanın cəfəng iddiaları, bəhanələri və hərbi təxribatlarıdır.

Ümumiyyətlə, sülh danışıqları ilə bağlı əsas amil Azərbaycan tərəfindən irəli sürülmüş 5 məlum prinsipin Hayastan tərəfindən qəbul edilməsidir. Bu prinsiplər beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin təməl prinsipləridir. Ona görə də Azərbaycan əvvəlcədən bəyan edib ki, məhz bu prinsiplər üzərində ölkələrin suverenliyi, ərazi bütövlüyü, sərhədlərin toxunulmazlığı və digər prinsiplər əsasında danışıqlar mümkündür və sülh müqaviləsi imzalana bilər.

Artıq hər kəsə bəllidir ki, Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini rəsmən qəbul edib. Bu, tərəflər arasında Praqa və Soçidə keçirilən görüşlərdə təsdiqini tapıb. Belə ki, həmin görüşlərdə Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini rəsmən qəbul edib. Hayastan təsdiqləyib ki, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sərhədlər - 1991-ci ilin Alma-Ata Bəyannaməsi əsasında həll olunmalıdır. Bu da bir daha göstərir ki, müttəfiq respublikalar arasında olan sərhədlər dövlət sərhədləri sayılır.

Beləliklə, bu rəsmi addımı atmaqla Ermənistan rəsmən Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyıb. Görünən odur ki, Ermənistan da prinsip etibarilə Azərbaycanın məsələyə yanaşması ilə razıdır. Çünki başqa variant da yoxdur: "Vaxtilə "Qarabağ Ermənistandır və nöqtə" deyən Ermənistan bu gün "Qarabağ Azərbaycandır və nida" sözlərimizi təkrar etməlidir. Çünki İlham Əliyevin söylədiyi kimi, Ermənistan "A" deyibsə, "B" də deməlidir. Alma-Ata Bəyannaməsini əsas götürüb bunun üzərində sülh müqaviləsinə hazır olduğunu göstərən Ermənistan artıq rəsmən bəyan etməlidir ki, Qarabağ Azərbaycandır.

Tərəflər arasında aparılan sülh müqaviləsi üzrə danışıqların əhəmiyyəti aprelin 30-da ABŞ Dövlət katibi Antoni Blinkenin Prezident İlham Əliyevə telefon söhbəti zaman da

müzakirə edilib. Antoni Blinken Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müqaviləsi üzrə danışıqların əhəmiyyətini vurğulayaraq bu xüsusda ABŞ-nin dəstəyinin davam edəcəyini bildirib. ABŞ Dövlət katibi sülhün əldə edilməsinin mümkünlüyünə inandığını deyib və Azərbaycan-Ermənistan sərhədində nəzarət-buraxılış məntəqəsinin qurulmasına toxunub.

Prezident İlham Əliyev isə qeyd edib ki, Azərbaycan sülh gündəliyini dəstəkləyir, Ermənistanla sülh müqaviləsi üzrə danışıqlara başlamağın və münasibətlərin normallaşdırılmasının təşəbbüskarı məhz Azərbaycan olub. Bu xüsusda da Azərbaycan tərəfindən beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə uyğun olaraq 5 prinsip Ermənistanla təklif edilib.

Azərbaycan-Ermənistan sərhədində "Laçın" nəzarət-buraxılış məntəqəsinin qurulması ilə əlaqədar Prezident İlham Əliyev bildirib ki, bu məntəqənin qurulması Azərbaycanın suveren hüquqları çərçivəsində və bütün beynəlxalq qaydalara uyğun olaraq təmin edilib.

İlham Əliyev qeyd edib ki, məqsəd hərəkətin məhdudlaşdırılması deyil, əksinə, nəzarətin təmin edilməsidir və artıq bu məntəqə vasitəsilə gediş-gəliş həyata keçirilir.

Telefon danışıqı zamanı Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni əhalisinin hüquqlarının Azərbaycanın Konstitusiyası və ölkəmizin tərəfdar çıxdığı beynəlxalq sənədlər çərçivəsində təmin olunacağı qeyd edilib.

"Sülh sazişi" ilə bağlı danışıqların növbəti mərhələsi də elə ABŞ-də keçirilməsi planlaşdırılırdı. Belə ki, aprelin 30-da ABŞ-yə səfər edən xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov dünən Ermənistan XİN başçısı Ararat Mirzoyanla və dövlət katibi Antoni Blinkenlə görüşüb. Xatırladaq ki, ABŞ dövlət katibinin iştirakı ilə üçtərəfli formatda sonuncu görüş 8 noyabr 2022-ci ildə Vaşinqtonda keçirilmişdi.

Əgər ABŞ danışıqlarında "yol xəritəsi"ni hazırlamaq mümkün olsa, bir neçə həftə ərzində sülh müqaviləsi bağlamaq üçün iki ölkə liderinin Avropada görüşünün keçirilməsi də mümkün ola bilər.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"